

Leszek Marian Włodek, *Żołnierz, kapłan, wychowawca*, (ks. Franciszek Winnicki ps. "Witomir"), „Pogranicze” 1992, nr 50, s. 9

Franciszek Winnicki

Ks. Franciszek Winnicki urodził się 15 listopada 1892 r. w Iskrzyni, parafii Krościenko Wyżne. Uczęszczał do jasielskiego gimnazjum w latach 1908–1916. Uczestniczył w walkach o niepodległość Polski w latach 1916–1918, następnie studiował w przemyskim Seminarium Duchownym obrządku łacińskiego w latach 1918–1922. Po wyświęceniu 11 czerwca 1922 r. był w Niżankowicach katechetą (1923–1930). Przyczynił się do wybudowania kaplicy w stylu zakopiańskim w Hermanowicach. Po przeniesieniu do Przemyśla, pracuje w szkole powszechnej przy ulicy Konarskiego w latach 1930–1932 i szkołach średnich w latach 1932–1939. Równocześnie podjął się opieki nad najuboższą młodzieżą rzemieślniczą i zatrudnioną w handlu. Był inicjatorem i współorganizatorem (od 1930 r.) Towarzystwa Polskiej Bursy dla Młodzieży Rękodzielniczej i Handlowej, a następnie (od 1931 r.) Dyrektorem Bursy Przemysłowo-Handlowej im. Michała Bystrzyckiego przy ulicy Dworskiego 85. Działalność tę przerwała II wojna światowa. Podział miasta na dwie strefy okupacyjne (radziecką i niemiecką) z granicą na Sannie spowodował zawieszenie działalności bursy i zwolnienie jej dyrektora. Zagrożony aresztowaniem przez NKWD, usiłuje przekroczyć granicę nielegalnie w październiku bez rezultatu, przekracza ją legalnie dopiero w listopadzie. Pod okupacją niemiecką na Zasaniu podjął pracę w Państwowej Szkole Handlowej od 1 grudnia 1939 r. do 31 lipca 1944 r. Został też członkiem Zarządu Oddziału Polskiego Czerwo-

nego Krzyża, gdzie (w latach 1940–1941) prowadził działalność charytatywną nad internowanymi wojskowymi i ich rodzinami oraz ewidencję mogił poległych żołnierzy. Opiekował się schroniskami wojskowych powracających do swoich rodzinnych stron, w rzeczywistości zaś ochotnikami do armii polskiej we Francji i Anglii. Podjął też działalność konspiracyjną pod ps. „Witomir”. Został żołnierzem Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej. Wszedł w skład Komendy Obwodu, gdzie pełnił funkcję kapelana oraz organizatora i kierownika tajnego nauczania. Po powołaniu, przez Delegaturę Rządu Rzeczypospolitej w 1942 r., Powiatowej Komisji Oświaty i Kultury został jej członkiem i wszedł w skład Komisji Egzaminacyjnej.

Po wyzwoleniu miasta wrócił do pracy w szkolnictwie średnim (1944–1950 r.) i na stanowisko dyrektora bursy (1944–1948). W wyniku laicyzacji szkolnictwa stopniowo pozbawiono go możliwości pracy opiekuńczej i wychowawczej. W związku z tym został administratorem w Krównikach początkowo Ekspozytury Parafii Rzymsko-Katolickiej Przemysławie, a następnie samodzielnej parafii (1948–1964). Zmarł 6 października 1964 r. Pochowany został w stronach rodzinnych – w Krościenku Wyżnym. Uczczono jego pamięć przez wmurowanie tablic w kościołach w Krównikach (1987 r.) i w Hermanowicach (1988 r.). Rada Pedagogiczna Zespołu Szkół Mechanicznych i Drzewnych w Przemysławie postanowiła uznać ks. F. Winnickiego patronem szkoły. W związku z tym powołano Komitet Organizacyjny Uczczenia Pamięci ks. F. Winnickiego. Z jego to inicjatywy 13 listopada 1992 r. odprawiona została uroczysta Msza Święta w kościele Najświętszej Marii

Panny Nieustającej Pomocy na Błoni, a w godzinach popołudniowych w auli zespołu szkół odbyło się spotkanie okolicznościowe młodzieży i grona pedagogicznego z osobami, które zetknęły się z przyszłym patronem. [...]